

PROGRAM PRAC BUDOWLANO - KONSERWATORSKICH
ŚCIAN WIEŻY ORAZ KOPUŁY
KOŚCIOŁA P.W. ŚW. MARII MAGDALENY W UGOSZCZY

KONSERWACJA ZABYTEKÓW

BARTOSZ PARADOWSKI

Struga 15, 89-650 Czersk

tel. 796 344 427

NIP: 5552134729

Paradowski
mgr sztuki

BARTOSZ PARADOWSKI

ARTYSTA PLASTYK

KONSERWATOR ZABYTEKÓW

nr dyplomu 1400/196283/2018

Autor: mgr Monika Paradowska

mgr Bartosz Paradowski

Konserwacja Zabytków Bartosz Paradowski

Struga 15, 89-650 Czersk

tel. 796 344 427

NIP: 5552134729

Paradowska
mgr sztuki

MONIKA PARADOWSKA

ARTYSTA PLASTYK

KONSERWATOR ZABYTEKÓW

nr dyplomu 1400/191570/2017

Struga, czerwiec 2025

DZIEŁO KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

SPIS TREŚCI

I. KARTA IDENTYFIKACYJNA OBIEKTU.....	3
II. DANE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA.....	4
1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.....	4
2. PODSTAWA OPRACOWANIA.....	4
3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
III. HISTORIA OBIEKTU.....	4
IV. OPIS OBIEKTU.....	5
V. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ.....	5
VI. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE.....	8
VII. PROGRAM PRAC BUDOWLANO – KONSERWATORSKICH.....	8
VIII. ZALECENIA I UWAGI KONSERWATORSKIE.....	10
IX. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA STANU ZACHOWANIA.....	11

I. KARTA IDENTYFIKACYJNA OBIEKTU

Przedmiot: Wieża kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy

Adres: Parafia Rzymsko-katolicka pw. św. Marii Magdaleny w miejscowości Ugoszcz, gm. Studzienice; ul. Bytowska 3, 77-142 Ugoszcz

Numer rejestru zabytków: A-175/255 z dnia 19.03.1960 r.

Użytkownik/właściciel: Parafia Rzymsko-katolicka pw. św. Marii Magdaleny w miejscowości Ugoszcz, gm. Studzienice; ul. Bytowska 3, 77-142 Ugoszcz

Data powstania: 1822 r.

Autor: nieznany

Prace konserwatorskie i remontowe: tak

II. DANE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Zakres prac dotyczy kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy w obrębie ścian oraz kopuły wieży.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Opracowanie powstało na zlecenie: Biuro Projektowe i Nadzór Budowlany mgr inż. Marcin Bartoś z siedzibą w Człuchowie.

Podstawą opracowania są:

- konsultacje ze Zleceniodawcą
- wizje lokalne w maju 2025 r.
- sporządzona dokumentacja fotograficzna
- Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury i Budownictwa (tzw. biała karta), autorstwa mgr Juliusza Sienkiewicza (listopad 1989 r.)
- Zielona Karta, autorstwa Wilkowski P. (?) (20.09.1959 r.)
- ogólne oględziny stanu technicznego w 2025 r.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania jest ocena stanu zachowania ścian oraz kopuły wieży i przyczyn jej zniszczeń oraz sformułowanie programu prac konserwatorskich i naprawczych ratującego obiekt przed dalszą destrukcją oraz przywrócenie jego wartości ekspozycyjnej. W programie zostanie przedstawiony szczegółowy zakres prac, proponowane materiały konserwatorskie oraz technologia wykonania konserwacji i napraw.

III. HISTORIA OBIEKTU

Pierwszy kościół w Ugoszczy wzmiankowany jest w 1274 r. i był on kościołem parafialnym. W 1364 r. parafia została wyposażona nadaniami ziemi. Od 1545 r. nastąpiło nasilenie protestantyzmu na Ziemi Bytowskiej. W roku 1637, kiedy to zmarł ostatni książę pomorski Bogusław, nie było już na jej terenie katolików (z wyjątkiem Studzienic), ani kapłanów katolickich. Po powrocie Ziemi Bytowskiej do Polski (po roku 1657), biskup kujawski Maciej Łubieński przywrócił katolikom pewną część kościołów i parafii, wśród nich także parafię Ugoszcz. Parafia posiadała wtedy kościół i dzwonnice kryte gontem, które przetrwały do 1812 r., kiedy to zostały spalone.

Obecny kościół został wybudowany w 1822 r. W latach 1919–1921 został odnowiony, (wg Białej Karty remont przeprowadzono w latach 1910/1911). Następnie niewielki remont przeprowadzono w latach 1961–65, dostosowując kościół do wymogów liturgicznych Soboru Watykańskiego II. Proboszczem wówczas był ks. Stanisław Kamiński¹.

¹ [Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy](#)

W roku 1982 na kopule wieży położono nowy gont.²

Ostatni kapitalny remont został rozpoczęty w 1992 r. Do dzisiaj zostały wykonane następujące prace: wymieniony dach, sufit i nowe ściany, założono nową elektryczność i nagłośnienie, poddano renowacji ołtarze, feretrony i ambonę; przeprowadzono kapitalny remont organów. Przebudowano zakrystię i wejście boczne. Kościół wyposażono w nowe ławki, drzwi i okna oraz nową podłogę i posadzkę nawiązującą do starej ceglanej. Uporządkowano dojście do kościoła, które przerobiono tak, by umożliwić podjazd pod sam kościół. Ostatnio wykonano także most oraz schody prowadzące do kościoła.³

IV. OPIS OBIEKTU

Kościół w Ugoszczy zalicza się do grupy kościołów ryglowych z terenu Kaszub i części Pomorza Środkowego. Grupa ta obejmuje małe kościoły wiejskie i małomiasteczkowe, wznoszone w okresie od XVII do I ćw. XX w., w tradycyjnej, ryglowej technice budowlanej.

Wszystkie, wchodzące w skład grupy kościoły wyróżnia ryglowa konstrukcja, składająca się z drewnianych elementów konstrukcyjnych - słupów, rygli, mieczy i zastrzałów, tworzących szkielet nośny obiektów. Pola szkieletu, zwane fachami, są obecnie wypełnione głównie cegłą, często tynkowane i malowane na biało. W nielicznych już kościołach zachował się najstarszy rodzaj wypełnienia fach gliną. Wieże kościołów są zazwyczaj wzniesione w odmiennej konstrukcji słupowo-ramowej, oszalowanej deskami. W niektórych przypadkach ryglowe nawy kościołów zostały dobudowane do starszych, murowanych z cegły wież gotyckich.

Wśród kościołów dominuje prosty typ rozplanowania i bryły – jednoprzestrzenny, na rzucie prostokąta, z częścią ołtarzową zamkniętą ścianą prostą, trójboczną lub pięcioboczną. Znacznie rzadziej spotykane są świątynie o bardziej rozbudowanych bryłach – z wyodrębnionym prezbiterium lub bocznymi nawami. Charakterystyczną cechą kościołów są wieże - dzwonnice, najczęściej przysadziste, prostopadłościennne, wtopione w zachodnią część kościoła, niejednokrotnie zwieńczone barokowymi, baniastymi hełmami z latarniami. W kilku przypadkach występują wieże o strzelistej, zwężającej się ku górze formie, nakryte smukłymi, czworo-i ośmiobocznymi hełmami. W obrębie grupy występują także kościoły bezwieżowe, z usytuowaną obok wolnostojącą dzwonnica. We wnętrzach wielu świątyń zachowały się empory, w tym charakterystyczne dla dawnych kościołów ewangelickich empory boczne oraz nieliczne już zachowane empory zaołtarzowe.

Kościół ryglowy odznaczają się dużym tradycjonalizmem oraz skromną formą architektoniczną. Jest to architektura prosta, wyrażająca się poprzez logikę i rytm ryglowej konstrukcji oraz skonstrastowanie materiałów – drewnianych elementów konstrukcyjnych i ceglano, często tynkowanego wypełnienia fach. Pomimo, iż zdecydowana większość kościołów powstała w okresie baroku, nie mają one charakterystycznej dla tego okresu dekoracyjności i detalu. Barokowe formy pojawiają się tylko w baniastych formach hełmów wież, a także, w nielicznych przypadkach, w postaci opasek drzwiowych i okiennych.⁴

Omawiany kościół w Ugoszczy (w obecnej formie) wzniesiono w 1822 r. w tradycyjnej

2 Biała karta autorstwa mgr Juliusza Sienkiewicza z XI. 1989 r.

3 [Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy](#)

4 [Kościoły ryglowe Kaszub i Pomorza Środkowego - Zabytek.pl](#)

technice ryglowej, na fundamencie z kamieni polnych łączonych zaprawą wapienno - cementową o drewnianym szkielecie nośnym oraz fachach wypełnionych cegłą, nietynkowanych tzw. mur pruski. Obiekt usytuowany jest w północnej części cmentarza, orientowany, choć niezbyt precyzyjnie (oś budowli odchylona nieco w kierunku północno-zachodnim). Świątynia wznosi się na planie prostokąta z prosto zamkniętą ścianą prezbiterialną (bez absydy), czworoboczną wieżą wtopioną w zachodnią część nawy oraz dwoma przybudówkami – boczną kruchtą od strony południowej i zakrystią od strony północnej. Aktualnie do kościoła od strony zachodniej prowadzi prosta wiatą kryta dwuspadowym dachem. Ściany wieży wraz z całą elewacją zachodnią i ścianami obu przybudówek oszalowane deskami pionowymi i olistwowane. Ściany kościoła od wewnątrz pokryte tynkiem. Strop nawy głównej drewniany, obity deskami, przy ścianach wzdłużnych zastosowano fasetowe zaokrąglenie. Wejście na chór muzyczny z kruchty po drewnianych schodach, wejście na wieżę z chóru po drabinie. Wieża o konstrukcji szkieletowej kryta czworobocznym hełmem kopulastym (pokrytym gontem) i zakończonym metalowym smukłą szpicą z prostym krzyżem na wierzchołku. Więźba dachowa kopuły nierozpoznana. Dach nad nawą główną oparty na więźbie krokwiowo-stolcowej - podpory stolca ukośne; krokwie dachowe dołem oparte na belkach stropowych. Dachy dwuspadowe nad nawą główną oraz kruchtami i wiatą wejściową przykryte dachówką karpiówką. Główne wejście zamknięte dwuskrzydłowymi drzwiami prowadzi do kruchty znajdującej się pod wieżą. W celu uniknięcia przeciągów zainstalowano wtórnie wiatrołap z przepierzenia z desek, z którego do kruchty prowadzą dwuskrzydłowe drzwi. Wnętrze jednonawowe podzielone wewnątrz dwoma rzędami drewnianych słupów (po 6 słupów każdy), które wizualnie dzielą wnętrze na 3 nawy.⁵

V. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Więźbę wieży wykonano w konstrukcji szkieletowej drewnianej i wykończono na zewnątrz pionową deską oraz olistwowaniem. Hełm kopuły pokryto gontem i zakończono metalową szpicą z prostym krzyżem na wierzchołku.

1. Odeskowanie ścian.

Wiemy niewiele na temat dziejów kościoła i remontów, jakie przeprowadzono w ciągu 200 lat istnienia obiektu. Analiza archiwalnych zdjęć kościoła znajdujących się w Białej Karcie wskazuje jednak na wprowadzone zmiany. Na każdej z trzech ścian wieży (strona północna, zachodnia oraz południowa) zaobserwować można różnicę w odeskowaniu, wskazującą na istnienie dużych otworów (okna?). Dodatkowo na elewacji zachodniej tuż pod okapem kopuły widzimy 4 nieduże, okrągłe otwory. Aktualnie wszystkie ściany wieży są jednolite, pozbawione otworów, co wskazuje na wymianę szalowania po roku 1989.

W maju 2025 roku w związku z planowaną renowacją wieży świątyni, przeprowadzono ogólny przegląd więźby dachowej oraz odeskowania ścian wieży i gontu pokrywającego kopułę. Ze względu na brak bezpośredniego dostępu do omawianych części kościoła, ocenę stanu zachowania przeprowadzono z poziomu gruntu na zewnątrz świątyni oraz wewnątrz wieży na najniższym poziomie więźby dachowej (fatalny stan zachowania konstrukcji drewnianej uniemożliwia bezpieczne dotarcie do wyższych partii ścian i kopuły). Można jednak wnioskować, iż stan zachowania odeskowania ścian jest analogiczny na całej powierzchni.

Zewnętrzny przegląd elewacji wskazuje na zadowalający stan zachowania. Nie

⁵ Biała karta autorstwa mgr Juliusza Sienkiewicza z XI. 1989 r.

zaobserwowano braków w odeskowaniu, ani wyraźnych odkształceń. Punktowo (na elewacji południowej) zauważono poluzowanie listewek i niewielkie odchylenie od ściany – spowodowane prawdopodobnie rozsychaniem i wypaczaniem drewna lub zbyt słabym dobiciem listew do desek oraz pojedyncze podłużne pęknięcie deski (po prawej stronie) – być może wada technologiczna materiału.

Listwa narożna (pomiędzy elewacją północną i zachodnią) odkształciła się, co widoczne jest zwłaszcza na jej zakończeniach, które nieco wywijają się ku górze.

Impregnat ochronny pokrywający powierzchnię desek i listew w większości mocno wypłukany przez działanie deszczu i słońca. Dla porównania – oszalowanie na obu dobudówkach oraz na elewacji zachodniej (fragment osłonięty wiatą) zachowało pierwotny kolor ciemnobrązowy. Efekt wypłukania najbardziej widoczny na elewacji wschodniej w przy dolnej krawędzi odeskowania sąsiadującego z połacią dachu – jaśniejszy kolor, gdzie woda odbijającą się od dachówki dodatkowo niszczy drewno. Miejscowo zauważyć można niewielkie zazielenienia – prawdopodobna obecność glonów.

Obróbka blacharska w miejscu styku wieży z połacią dachu (zwłaszcza na elewacji północnej) fałduje i nie przylega prawidłowo do powierzchni dachówki, co może być przyczyną nawiewania śniegu i dostawania się wilgoci do wnętrza wieży.

Podczas przeglądu odeskowania partii przyziemnej elewacji zachodniej, nie zaobserwowano korozji biologicznej drewna, ani działalności owadów. Nie daje to jednak pewności, iż drewno na wieży jest zupełnie zdrowe.

W trakcie przeglądu więźby dachowej przyjrano się również elewacji zachodniej od strony wewnętrznej. Deski mają zdrowy kolor i zwartą strukturę. Nie zaobserwowano wyraźnej korozji biologicznej materiału, ani działalności drewnojadów. Jedynie miejscowo (przy krawędziach) zauważono szare plamy – możliwa sinizna drewna.

2. Gont na kopule.

Krótki zapis w Białej Karcie dowodzi, iż w 1982 roku wymieniono gont pokrywający kopułę na nowy.

Ze względu na trudne warunki, możliwa była jedynie ocena zewnętrznej strony pokrycia, wykonana z poziomu gruntu. Wizualna ocena gontu daje wynik zadowalający. Na żadnej ze stron hełmu nie zaobserwowano braków w pokryciu, ani pęknięć i odspojen poszczególnych deseczek, jedynie pojedyncze klepki wydają się być lekko uniesione.

Kolorystycznie pokrycie wykazuje podobne cechy wypłukania impregnatu, co odeskowanie ścian wieży.

Nie zaobserwowano zazieleni, które mogłyby świadczyć o obecności glonów lub mchu.

3. Metalowa szpica.

Z zapisu w Białej Karcie wiemy, o chorągiewce wietrznej z datą (1826 – sugerującą zakończenie budowy) umieszczoną na szczycie kopuły. Aktualnie hełm zakończony jest prostym szpicem zwieńczonym krzyżem wykonanym z blachy. Zaobserwować można niewielkie odchylenie od pionu w kierunku południowym. Poza tym nie zauważono innych zniszczeń w postaci ubytków, czy śladów korozji.

WNIOSKI KONSERWATORSKIE:

Obecnie stan zachowania obiektu jest zadowalający, jednak wymaga podjęcia działań konserwatorskich. Ze względu na fatalny stan zachowania więźby, inwentaryzację przeprowadzono jedynie z poziomu gruntu na zewnątrz budynku oraz na poziomie więźby dachowej nawy głównej. Faktyczny stan zachowania odeskowania ścian oraz gontu, będzie możliwy w trakcie prowadzenia prac.

Przyczyną istniejących zniszczeń jest przede wszystkim starzenie materiałów oraz działanie warunków atmosferycznych, zwłaszcza wody, wiatru i słońca.

Podjęte działania winny w jak najmniejszym stopniu ingerować w historyczną strukturę i architektoniczny wizerunek zabytkowego obiektu.

VI. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Celem prac budowlanych i konserwatorskich jest zahamowanie procesów niszczących, usunięcie ich skutków oraz przywrócenie obiektowi wartości technicznej, artystycznej i ekspozycyjnej.

Dla bezpieczeństwa wiernych i księdza proboszcza, oraz w związku z planowanym remontem więźby wieży, kościół na czas prowadzenia prac należy bezwzględnie wyłączyć z użytkowania. Prace należy rozpocząć od właściwej oceny stanu zachowania i wykonania dokumentacji fotograficznej (przy bezpośrednim dostępie), a następnie oznaczyć poszczególne elementy i przystąpić do demontażu. W tym celu należy zdemontować instalację odgromową, metalową szpicę, gont z pokrycia kopuły i odeskowanie ścian na poziomie wieży. Ważne jest, aby oznaczyć elementy zgodnie z elewacją, na której się znajdowały (elewacja północna, południowa, wschodnia lub zachodnia), ponieważ stan zachowania może być uzależniony od miejsca ekspozycji na wieży i działających nań warunków. Zdemontowane elementy zabezpieczyć i przewieźć do pracowni, bądź innego wyznaczonego miejsca, gdzie zostaną poddane zabiegom konserwatorskim. W trakcie prowadzenia prac zaleca się wykonywanie dokumentacji fotograficznej każdego etapu.

Niniejszy program opracowano na podstawie wstępnego rozpoznania techniki oraz technologii, przy uwzględnieniu uwarunkowań historycznych, artystycznych i funkcjonalnych. Jest to program ramowy koncentrujący się na podstawowych zadaniach, powinien być korygowany i uzupełniany o szczegółowe rozwiązania podczas trwania prac i doprecyzowania wiedzy o obiekcie. Jeżeli zajdzie taka potrzeba ewentualne dodatkowe badania zostaną przeprowadzone w trakcie trwania prac.

VII. PROGRAM PRAC BUDOWLANO - KONSERWATORSKICH

1. Wykonanie dokumentacji opisowej i fotograficznej obiektu przed przystąpieniem do prac.
2. Demontaż instalacji odgromowej z dachu wieży.
3. Demontaż metalowego szpica, gontu pokrywającego kopułę oraz odeskowania ścian wieży. Wszystkie elementy należy oznaczyć, a następnie demontować ostrożnie, tak aby nie doprowadzić do dodatkowych zniszczeń. Elementy montażowe metalowe typu gwoździe, jeżeli są skorodowane, należy wymienić na nowe ocynkowane.
4. Dokładna ocena stanu zachowania ścian wieży, kopuły oraz łat po zdjęciu gontu.
5. Odgrzybianie (jeżeli zaistnieje taka potrzeba). Wszystkie elementy porażone biologicznie

- (łaty, gont, odeskowanie ścian), a zakwalifikowane do pozostawienia należy poddać działaniu preparatu grzybobójczego. Proponuje się zastosowanie środka Adolit M flussig (Remmers).
6. Zwalczenie szkodników drewna (jeżeli zaistnieje taka potrzeba). Wszystkie elementy zaatakowane przez owady (łaty, gont, odeskowanie ścian), a zakwalifikowane do pozostawienia należy poddać procesowi dezynsekcji. Można zastosować dwie metody:
 - a) Żel owadobójczy. Proponuje się zastosowanie produktu Xilix Gel (Groupe Berkem).
 - b) Fumigacja fosforowodorem.
 7. Impregnacja wzmacniająca drewno. Jeżeli zajdzie taka potrzeba (zdemontowane elementy drewniane wykażą wyraźny spadek twardości względem drewna nowego, ale nadają się do odratowania) zaleca się wykonanie impregnacji wzmacniającej strukturę drewna. Proponuje się zastosowanie roztworu Paraloid B-72 w toluenie metodą iniekcji lub pędzlowania, stopniowo zwiększając stężenie od 7% do 15%.
 8. Impregnacja przeciwogniowa elementów drewnianych (łaty, gont, odeskowanie ścian). Impregnacja polega na doprowadzeniu drewna impregnatem opóźniającym palność do stopnia trudnozapalności. Środek nie powinien zmieniać kolorystyki drewna, nie może łuszczyć się, ani pękać. Metoda impregnacji zanurzeniowa lub ciśnieniowa. Nie dopuszczalne jest stosowanie środków solnych, gdyż podczas opadów ulegają wymyciu.
 9. Konserwacja łat. Łaty należy oczyścić na sucho z luźnych zanieczyszczeń, typu kurz i pajęczyny oraz wykonać impregnację grzybobójczą. Najbardziej zniszczone elementy (jeżeli zajdzie taka potrzeba) wymienić na nowe. Nowe łaty dostosować do wymiarów i grubości zastanych, stosować drewno analogiczne do oryginalnego, zaimpregnowane i suche.
 10. Konserwacja gontu. Najbardziej zniszczone elementy (jeżeli zajdzie taka potrzeba) wymienić na nowe. Należy zastosować gont drewniany, świerkowy, łupany (nie stosować gontu ciętego maszynowo). Drewno do produkcji gontu powinno być dobrej jakości, pozbawione sęków, zaimpregnowane i suche. Zarówno nowe deski, jak również oryginalne należy zabezpieczyć przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych (wilgoć, promieniowanie UV). Proponuje się zastosować naturalny impregnat, jakim jest smoła drzewna, która ochroni materiał, a ponadto dopasuje się kolorystycznie do odeskowania (ostateczny kolor zależy od gatunku i gładkości drewna), bądź Osmo Wosk Twardy Olejny. Ostateczny wybór środka do impregnacji należy uzgodnić z WKZ.
 11. Konserwacja odeskowania. Najbardziej zniszczone elementy (jeżeli zajdzie taka potrzeba) wymienić na nowe. Nowe deski dostosować do wymiarów i grubości zastanych, stosować drewno zaimpregnowane i suche. Zarówno nowe deski, jak również oryginalne należy zabezpieczyć przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych (wilgoć, promieniowanie UV). Proponuje się zastosować naturalny impregnat, jakim jest smoła drzewna, która ochroni materiał, a ponadto dopasuje się kolorystycznie do odeskowania przybudówek. Ostateczny kolor zależy od gatunku i gładkości drewna.
 12. Konserwacja metalowej szpicy. Szpicę należy oczyścić z zanieczyszczeń oraz ewentualnej korozji.
 13. Montaż łat na konstrukcji hełmu. Należy pamiętać o odpowiedniej izolacji pomiędzy szkieletem hełmu, a łatami. Proponuje się zastosować papę termozgrzewalną lub papę na tekturze. Montaż wykonać na gwoździe ocynkowane.
 14. Montaż gontu na hełmie. Należy pamiętać o odpowiedniej izolacji pomiędzy gontem, a łatami. Elementy zamontować zgodnie z pierwotnym umiejscowieniem (gont znajdujący się uprzednio po stronie zachodniej hełmu – ponownie zamontować po stronie zachodniej itd.). Montaż wykonać na gwoździe ocynkowane.
 15. Montaż odeskowania ścian. Elementy zamontować zgodnie z pierwotnym umiejscowieniem (deski znajdujące się uprzednio po stronie zachodniej wieży – ponownie zamontować po

stronie zachodniej itd). Montaż wykonać w takim samym systemie, jak uprzednio (oszalowanie ścian deskami, krycie styków listwami), zastosować gwoździe ocynkowane. Obróbkę blacharską pomiędzy połacią dachu, a ścianą wieży, zdemontować, wyprostować i zamontować ponownie.

16. Montaż metalowej szpicy. Element zamontować pamiętając o wyprostowaniu szpicy.

17. Montaż systemu odgromowego.

Po zakończeniu działań konserwatorskich i restauratorskich należy wykonać dokumentację fotograficzną oraz opisową.

VIII. ZALECENIA I UWAGI KONSERWATORSKIE

1. Prace należy przeprowadzić pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki i właściwych służb konserwatorskich.
2. Wszystkie zalecane prace zewnętrzne powinny być wykonane w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tak aby nie narażać obiektu zabytkowego oraz elementów nowych na dodatkowe zawilgocenie.
3. Nieodłącznym i częstym zjawiskiem przy renowacji zabytków architektury w trakcie przeprowadzania prac jest występowanie problemów i zadań nie zawartych w programie konserwatorskim. Należy je wówczas rozpatrzyć i podjąć decyzję dalszego postępowania z Inwestorem, WKZ, oraz nadzorem konserwatorskim.
4. Zaproponowane w niniejszym opracowaniu materiały i producenci podani zostali, jako przykładowi, wobec czego dopuszcza się zastosowanie innych materiałów, jednak o podobnych parametrach. Stosowane materiały powinny posiadać atesty i być dopuszczone do stosowania na zabytkach oraz odpowiadać obowiązującym normom.
5. Wszelkie zmiany w zakresie i sposobie postępowania w trakcie prac, należy uzgadniać z WKZ.
6. Zaleca się regularne i sezonowe przeglądy obiektu: więźby dachowej, pokrycia hełmu gontem oraz oszalowania ścian, celem wyłapania ewentualnych uszkodzeń i podjęcia działań naprawczych.

IX. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA STANU ZACHOWANIA

Ryc.1. Widok ogólny kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy od strony północno-zachodniej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 2. Widok ogólny kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Ugoszczy od strony południowo-wschodniej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 3. Widok ogólny wieży kościoła od strony zachodniej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 4. Widok ogólny wieży kościoła od strony południowej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 5. Widok ogólny wieży kościoła od strony południowo - wschodniej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 6. Widok ogólny wieży kościoła od strony północnej. Stan na 30.05.2025 r.

Ryc. 7. Fragment odeskowania ściany zachodniej wieży widziany od wewnątrz więzby dachowej. Widoczny zadowalający stan zachowania desek. Stan na 30.05.2025 r.

